

Juraj Jakubisko:

Zmyslom umenia je naplniť človeka úžasom

Na Slovensku nebolo veľa režisérov, ktorí by sa zapísali do sveta filmu tak výrazne ako on. Zakladateľ československej novej vlny, experimentátor, dokumentarista, režisér rozprávok a v poslednom čase aj tvorca veľkovýpravných historických blockbustrov. Prischlo mu označenie legenda. Rozhovor nám poskytol v pražskej Lucerne kde sídli filmová spoločnosť, ktorú má zo svojou manželkou Deanou. Najviac času mu zaberie príprava nového filmu, ale aj nadácia, ktorú z manželkou založil.

Píšete knihu. O čom bude?

Je to kniha o mojom živote od mladosti až doteraz. Bude sa volať Živé striebro, lebo túto prezývku som dostal keď som bol malý chlapec. Je v nej množstvo príhod, všetky sa mi tam ani nezmestili, musel som ju rozdeliť na dve časti. Táto prvá časť knihy sa končí vtedy, keď som sa stal neviditeľným.

Ako?

Natočil som Kristove roky, Vtáčkov sirotu a bláznov, a Dovidenia v pekle priatelia. Ten názov som mu dal preto, lebo prišiel rok 68 a ja som si myslel, že už sa s ľuďmi s ktorými som dovtedy spolupracoval, nikdy pred kamerou nestretne. Film mi roztrhali a zahodili, Havettu (režisér, Jakubisko priateľ, natočil napr. Slávnosť v botanickej záhrade) vyhodili, mňa komunisti preložili do krátkeho filmu.

Mali ste vtedy strach?

Nemal som strach, len som sa všetkému čudoval. Bol som vtedy mladý a idealista. Keď som dostal ten krátky film, potešil som sa. Raz som prišiel na schôdzku kde boli všetci predstavitelia celého československého filmu. Bol tam aj jeden normalizátor, a keď ma zbadal, tak na mňa začal kričať: "Takýto antikomunistický živel, keby tu prišli súdruhovia zo ZSSR tak ho

zabijú čiapkami." Vtedy som neveril, že ten režim padne. Keď skončila schôdza, išiel za kamarátom, kolegom a spýtal som sa ho koľko je hodín. On ma nepočul. Takto som išiel za ďalším, tiež ma nepočul. Takto to bolo zo všetkými. Stal som sa neviditeľným. Takto končím túto knižku.

Pravíte že v knihe je všetko od detstva. Aká je vaša najstaršia spomienka z detstva?

Keď horela v Kojšove krčma a potravinové družstvo a urobila sa tam taká obrovská žiara, že sa dvíhala strecha a letela okolo nás ako balón. Prvýkrát som videl zázrak. Možno preto sa v mojich filmoch levituje.

Mali takéto zážitky z detstva veľký vplyv na vaše filmy?

Určite, ono sa to postupne všetko vracia. Za jeden z najsilnejších vplyvov považuje farebnosť. V Kojšove sa nosilo množstvo farieb, úžasné pestré kroje, alebo ľudia napríklad obaľovali býčie rohy staniolom.

Ale vrátim sa k tým prvým zážitkom, pamätám si ešte jednu vec, dosť dramatickú. Počas vojny, u nás bola partizánska svadba. Nemci to zistili, prišli do dediny a my sme sa utekali skryť. Počul som strašný krik to za nami bežal Nemec. Začal strieľať a ja som sa s úžasom díval. Tie projektily

boli na slnku tak žiarivé, trblietali sa ako voda, nechápal som prečo po nás strieka vodu, veď aj tak nedostriekne.

Ako sa vám žilo keď ste odišli z Kojšova do mesta, do Košíc?

Pre mňa to bolo všetko nové. Raz som vyšiel na ulicu a začal som kričať: "Otec, dom sa hýbe" To som prvýkrát videl električku. Bývali sme na Štúrovej, oproti dnešnému Domu umenia, dnes ten dom ešte stojí. Bolo to však smutné obdobie, lebo moja mama zomrela na tuberkulózu. Snažili sme sa jej pomôcť, v Amerike mali liek (Streptocil). Dali sme za neho všetky peniaze, pretože na čiernom trhu mal takú hodnotu, ako dnes 800 000 korún. Odniesli sme to do Vyšných Hágov, kde sa mama liečila. Po dvoch mesiacoch poslali matku domov zomrieť. Pýtali sme sa ako to je možné, a lekári povedali že to nebol liek, ale krieda. Otec si to vypýtal naspať, no povedali, že to už vyhodili. Takže mám pocit, že to použili pre niekoho, kto bol dôležitejší ako moja matka. Potom nás vychovával otec a babička.

Jakub a Deana Jakubiskovci

Čo robil otec?

Ten mal v Kojšove krčmu, a v Košiciach si otvoril likérku.

Pred tým ako ste začali s filmom, ste študovali fotografiu . Kedy ste urobili vašu prvú fotku?

Raz k nám do Košíc prišiel nejaký príbuzný, ktorého som nikdy predtým ani potom nevidel, nejaký intelektuál. Keď odchádzal obdivoval som taký veľký fotoaparát, ktorý si niesol v taške. A on mi ho nechal. "Uč sa fotografovať," povedal mi. Povedal som si, bože, aká blahosklonnosť, bozkal som mu ruky, nohy. Skúšal som všetky expozície, možnosti, čo sa s tým dá robiť, ale potom som zistil prečo mi to dal.

Išiel tam taký široký film, ktorý sa už nikde nevyrábal. Ale našiel som spôsob, ako sním odfoťiť aspoň niečo, a tak sa mi podarilo urobiť jedinú fotografiu. Na Vianoce som chcel urobiť otcovi radosť, dal som fotoaparát na statív urobený zo stoličiek, stlačil som spúšť a utekal som ku stolu, kde som všetkých posadil. A vyšla nádherná

fotografia.

Mali na vás Košice podobný vplyv ako vidiek?

Keď boli 50. roky, do Košíc vtedy posielali ako do gubernie intelektuálov a dobrých umelcov z celého Československa. Dávali ich do Košíc za trest, aby prišli ani iné myšlienky. Košice boli vtedy vzácne, mal som tam veľmi vzácných kamarátov. A veľa som sa poučil. Tak ako som v Kojšove načerpal mágiu, tak mi Košice pomohli rozduchať fantáziu.

Ako ste sa dostali z Košíc do Bratislavy?

V tretej triede som prepadal z kreslenia. Učiteľka mi hovorila že ma nenechá ani skončiť. Nemaľoval som podľa jej predstáv. Otec mi kupoval zmrzlinu stále, keď som namaľoval nejaký výkres, ale stále som nemaľoval tak, ako chceli v škole. Ale raz prišla jedna súťaž od Československej sporiteľne. Trebalo namaľovať obrázok o šetrení. Namaľoval som ostrý kopec na ktorom bola sporiteľňa a chlapca, ktorý do toho nezmysleného kopca kotúľal korunu. A dole pod kopcom

bola cukráreň. A táto myšlienka asi taká dobrá, že som vyhral celú súťaž. A to som bol prepadajúcim žiakom z kreslenia! Učiteľka vtedy asi pochopila že všetci sú blázni. Toto sa stalo v piatej triede a ja som si musel vybrať kam mam ísť. Na gymnázium sa mi nechcelo, a otcovi niekto povedal že v Bratislave je umelecká priemyslovka. Asi to bolo aj pod vplyvom toho, že sa k nám do domu prisťahovali aranžéri a tak som išiel na prijímačky. Doma mi dali kufor a baranicu a sadol som na vlak. Unavený, som prišiel o piatej rano do Bratislavy, kufor som potom ťahal až na Palisády. Bolo to prvýkrát, čo som bol tak ďaleko z domu.

Ako prebehli prijímačky?

Prišiel učiteľ a pýta sa nás všetkých pätnástich, ktorí sme tam boli: "vy chcete byť umelci?" Rozdal nám ceruzky a nechal nás maľovať. Lenže nikto z nás to nevedel, nikto nepoznal postupy ako nejak správne maľovať. Tak ten učiteľ, ktorý učil aj sochu, ukázal na takú nádobu z hliny, a nechal nás urobiť z nej sochy. Ja som bol ale najmenší, a tak keď som si z nej chcel zobrať, tak ma každý odstrkával a zostalo mi iba blato. Nechal nám hodinu času.. Začal som to skladať, rozpadalo sa to, takže som to musel vytiahnuť z jedného kusa. Nemohol som to odtrhnúť. A urobil som nejakú abstraktnú sochu.

Učiteľ sa vrátil a nechal nás položiť práce na takú dosku, zobral palicu, buchol po doske a všetky sochy sa rozkotúľali, jediná ostala moja. On povedal: ten nech tu zostane a ostatní domov.

Nakoniec ste ale boli na fotografii

Moje cesty vždy viedli úplne nečakane a nepredvídateľne. Keď ma ten učiteľ videl, povedal mi, že som príliš malý na sochu. Tak ma poslal na fotografiu a ja som bolo z toho nešťastný.

Takisto som nechcel byť režisér, ale kameramanom. Keď som robil prijímačky na FAMU, skúšajúci sa ma pýtal na dejiny umenia, ale nevedel, že som ich študoval na Šupke. Vyskúšal ma z antického sochárstva a chcel odo mňa, aby som mu povedal niečo o Fontane di Trevi v Ríme. Povedal som mu že ja o tom veľmi rozprávať neviem, ale že ja mu to nakreslím. Vzal som kriedu a celú som ju do detailov nakreslil. On ma poslal domov, myslel som si, že som neurobil skúšky. A oni ma zobrali na réžiu. 3 noci som plakal že ma nevzali na kameru, ale potom som zistil, že na lepšie si ťahšie

zvyká.

Mali ste niekedy pocit, že aj niečo z toho čo ste robíť nechceli, že to už robíť viete?

Musím povedať, že to nemám ani teraz. Všetky moje filmy, všetky ktoré som robil, boli tak trošku spoločenská zákazka. Platí to aj pre moje historické filmy, aj pre rozprávky, nikdy predtým som to nerobil, a nevedel som, že robíť viem. Ale keď sa mi to nakoniec podarilo, tak som si povedal, ha, ušiel som hrobárovi z lopaty.

Čo mi však teraz chýba je to, že už nie som taký sústredený. Niekedy som vedel myslieť na 15 vecí naraz, celý scenár som nosil v hlave, ako keby som ho čítal. Pri natáčaní som bol taký zamyslený, že ak mi niekto niečo hovoril, stále som prikyvoval ale nepočúval som ho. Dnes to už tak nie je.

Zajednéhozvašich najbližších ľudí bol považovaný filmár Elo Havetta, ktorý nešťastne zahynul počas obdobia normalizácie, keď mal zakázané točiť. Čo pre vás znamenal?

Mal som s Havettom rovnaké plány, on chcel byť kameramanom, ja som chcel byť kameramanom, ani jeden sa nestal. Čítavali sme knižky, písali scenáre, keď bolo voľno, ležali sme v jednej posteli, aby sme mohli čítať z jednej knižky. Ak by bol vtedy známy pojem homosexualita, tak by nás tak asi označovali. Niekedy mám výčitky že som spôsobil jeho smrť. On bol strašne ostýchavý, a ja som ho predsa dostal na prijímacie pohovory na FAMU. Keď sa tam dostal mal už iné záujmy, . pracovne sme sa dali dohromady keď som končil Kristove roky

a začínal natáčať Zbehov a pútnikov. Ale stále sme boli kamaráti. Keď som nemal peniaze, tak som uverejňoval v Roháčovi kreslene vtipy. Ja som robil hlavnú kresbu a Havetta detaily. . Ale ja keď sme sa tak dobre poznali , keď som ho dokonca oženil, nikdy ma nezobral k sebe domov. Nikdy mi neukázal svojho otca nikdy mi nepovedal ako bol náboženský založený. Keď zomrel, až vtedy som stretol jeho otca.

On veril, že bez utrpenia nie je šťastie. Keď mal na druhý deň náročnú scénu, večer predtým si páčil ruku, aby sa mu tá scéna podarila. Bol veľmi plachý v komunikácii, bál sa profesionálnych hercov.

Myslím, že jemu sa ukrivdilo v roku 68 najviac. Keď dali mňa do krátkeho filmu, tak som bol už veľmi slávny a neodvážili sa vyhodiť ma. Ale jeho

vyhodili z Koliby a povedali, že už v živote nenatočí film. On však nevedel žiť bez filmu. Mal žalúdočné vredy, kúpil si desať fľašiek vína až kým mu nepraskli vredy, a nezomrel.

Momentálne pracujete na filme Slovánska Epopeja. V akom stave sú prípravy?

Je to koprodukcija deviatich štátov. Takže to nejde tak rýchlo. Začíname na jar budúceho roku, pretože nie je také jednoduché dať všetko dohromady. Ko- producenti majú svoje podmienky, a všetko treba zladíť. Chceme aby mal premiéru vo všetkých deviatich krajinách v jeden deň.

Historické filmy neboli to vaše. Prečo ste sa rozhodli robiť filmy o niečom čo nemôžete zmeniť?

Byty nad Popradskou na predaj

info@rezidenciabelvedere.sk

0917 99 77 77

Grot IV m.č. Západ, Košice

- . 34 bytov
- . 8 mezonetov, 8 bytov s predzáhradkou
- . podzemné parkovisko
- . tehlová stavba
- . 5 min. od centra Košíc
- . byty na slnečnom pozemku
- . 2x výťah

2x 2 izbový byt

Interiér bytu 56, 34 m²
Záhrada 44, 69 m²

24x 3 izbový byt

Interiér bytu 65, 60 m²
Balkón 13, 57 m²
Loggia 6, 99 m²

8x 4 izbový mezonetový byt

Interiér bytu 147, 67 m²
Balkón 5, 52 m²
Loggia 4,20 m²

DEVELOPER A SHOWROOM

G.V. Costruzioni, s.r.o.
Hlavná 24
04001 Košice
Slovakia

www.RezidenciaBelvedere.sk

Práveže môžem veľmi veľa meniť. Súčasnosť meniť nemôžete. Pri Slovanskej epopéji ktorú teraz robím, je „množstvo bielych listov“. My nevieme kedy sa Svätopluk narodil, nevieme koľko mal žien, koľko mal synov, nevieme ako to je z prútmi Svätopluka, nevieme kedy zomrel, nevieme kde leží. Keď si zoberieme všetky okolnosti okolo toho, mám obrovské pole na vymýšľanie vecí. Nerobím to úplne historicky, to by ma zdržiavalo, ale určité body musím dodržiavať. To by ma zdržiavalo, ale tie určité body musím dodržiavať. Robím historický film, lebo je to nesmierne ťažké. Musím všetko obsiahnuť, obehať bojiská, musí to byť výtvarne krásne. Nemôžem ho robiť ak, ako keď som bol mladý.

Nemáte obavu že vytvoríte film, nejaký predobraz a

verejnosť si bude myslieť že tá história vyzerala presne tak?

Ja to presne takto chcem. Chcem im dať legendu. Každý sa háda o Svätoplukovi, o Veľkomoravskej ríši. Hádajú. Hovoríme o veciach ktoré sú známe, keď sa budeme k histórii hlásiť, tak bude naša. Hádame sa o maličkostiach, o tom či bol Svätopluk kráľom. Nikde nie je dôkaz či bol. Ako pri Báthory. Vytvoril som otáznik. Je vinná, či nie je? Chcel som vytvoriť legendu tak, aby dlho vydržala. Aby sme mali históriu.

Nebojíte sa historikov?

Keď som urobil Báthory tak sa stotožňovali so mnou. Ale potom do televízie zobrali historika ktorý nebol historik a ten hovoril úplne iné veci. Nakoniec sa ukázalo že nebol his-

torikom, ale kastelánom na nejakom hrade. Samozrejme, že každý bojuje za nejakú pravdu. Ale keď si zoberiete okolnosti, tak zistíte že všetky historiky sú legendy. Napríklad, Báthoryčka sa v mojom filme stretáva s Caravaggiom. Vybral som si dátumy, hľadal v záznamoch a ani talianska história nevie, kde dva roky bol. Mohol byť tu. r

Bola podľa vás Bátorýčka vinná?

Všetky veci ktoré som videl, dokazovali že je nevinná. Vtedy boli také súdy, že keď ste niekoho obvinili a dokázalo sa že obvinenie nebolo pravdivé, tak vás stihol taký trest, ako by stihol toho druhého, ak by vinný bol. Koľko by bolo pri takomto princípe dnes jednorukých, jednonohých a bez jazyka. Veď tu každý ide za všetko k súdu. Preto ju Thurzo nemo-

hol žalovať, ohrozil by seba. . A tak ju držal na hrade.

Mnohí kritici neprijal vašu Bátoričku. Prečo tomu tak bolo?

Bohužiaľ žijeme v dome, že keď bol niekto raz v kine, tak môže byť kritikom. Kedysi kritici pomáhali, za čias novej vlny, keď sme mali 15 minút slávy, neboli žiadne festivaly, tak kritici boli tak ohromní, že vedeli rozobrať film, vedeli o ňom písať. A pomáhali k vzniku novej vlny. Pomáhali najšť v tom filme čo je dobre a čo je zlé. A rozumeli tomu.

Keď ja som bol mladý nemali sme radi starých režisérov, ani kritici ich nemali radi. Teraz to je to isté. Ti mladi kritici nemajú radi starých režisérov. Lenže tomu nerozumiem. Vtedy sme nemali radi tých, ktorí točili komuni-

stické filmy. Ale dnes, netočíme komunistické filmy. Snažím sa robiť filmy, ktoré majú dokonalý filmový jazyk a sú určené divákovi. Som presvedčený, že film ktorý nemá divákov je mŕtvy film, že nemal vzniknúť. Veď filmy nerobíme pre svojich priateľov.

Nie je to aj o úrovni divákov? Lebo sú filmy ktoré sú pre diváka, sú komerčne úspešné, ale sú to nezmysli.

No tak jasné. Aj v tej komercii sa robí rozdiel. Ak si vezmem Bátoru, ten spôsob rozprávania, záberovanie, spôsob používania hudby, vedenie herca, to nie je to najkomerčnejšie. Vymyká sa to, ale je to stále zrozumiteľné. Aj Tisícročná včela. To je balancovanie na úrovni komercie a umenia. Nesnažím sa urobiť tú komerciu takú, ktorá diváka zavádza do gýča. Alebo do nejakých hlúpostí.

Pozeráte svoje filmy späťne?

Keby existovalo peklo, tak by ma tam hodili do kotla a púšťali mi moje filmy. Okrem jedného filmu. Zbehovia a pútnici. To je tak insitne natočený film, úplne iné myslenie, ten by som vydržal pozeráť.

Vidíte dnes v Česku alebo na Slovensku mladého tvorca ktorého považujete za perspektívneho?

Myslím že talenty sú a budú, len či vydržia. My sme bola generácia ktorá prežila vojnu, revolúciu, socializmus, a nejak nás to spevnilo že sme si ten talent udržali. Ľahšie sa nám hľadajú témy a ľahšie ich vieme vymyslieť, ako títo chlapci. Ešte nedávno som učil na FAMU som rád, že som skončil. Oni tam vymýšľajú veci, ktoré boli už dávno vymyslené. Mali by to posunúť

Jakub ako dvojročný v Kojšove

Jakubiskova prvá fotografia, Vianoce v Košiciach

ďalej, ale vracajú to spať. Preto nerobím súčasné filmy. Ja sa mám handrkovať s novou generáciou? Ja si zoberiem svoj historický film. Ktorý mi dá možnosť výtvarne sa vyjadriť. Bol by som smiešny ak by som zápasil s mladými. Hľadám cestu, ktorá sa môže nazývať cestou k duši diváka. Ja si nepotrebujem nič skúšať, urobiť film pre troch priateľov a povedať, že všetci ktorým sa môj film nepáči sú hlupáci. Ja potrebujem to čo je zmyslom umenia. Niekedy nám hovorili, že úlohou umenia je ľudí zbavovať strachu zo smrti. Keď som robil dokumenty, videl som, že ich bolo treba zbavovať aj strachu zo života. Teraz existuje mnoho vecí, ktoré nás zbavujú strachu zo smrti. Voľné náboženstvo, mnoho kníh, hudby, ktorá nás naplňa nejakou blaženosťou. Ja vraciam film bližšie k púťovej atrakcii, čím aj stále bol. A hovorím že zmyslom umenia, je naplňať človeka úžasom.

Prečo ste s manželkou založili nadáciu?

My sme ako Medičejští. Keby Medicejskí všetko prepili a prejedli, tak by nebolo mnoho umelcov.

Talent je utrpením ale dáva i rôzne možnosti mladým ľuďom. Kedysi sme pomáhali deťom, keď boli povodne a vznikla nadácia Plaváček, ale teraz to meníme na Vietor do plachiet. Vtedy to bol jednoduché, chceli sme odbremeniť rodičov, ktorí museli nanovo stavať domy po povodniach. Keď sme, tam pomáhali tak sme videli deti, ktoré mali talent. A uvedomili sme si, že im nestačí len dávať šaty a podobne, ale treba ich podporovať. My sme za ten čas odchovali deti, ktoré už majú za sebou svoje úspechy. Celú nadáciu ťahá hlavne Deana a niekedy ma aj štvie, pretože zanedbávam filmárske veci. A stále jej poviem,

Deana, aspoň na rok prestaňme a ona mi povie nie, Boh ti to raz vráti.

Na čo sa zháňajú peniaze ľahšie? Na film alebo na charitu?

Štátne fondy dávajú mladým chlapcom na filmy málo peňazí, a pretože

ich dávajú málo, tak sa snažia natočiť tie filmy za málo peňazí. A aj to tak vyzereá. Celý film sa odohrá pri stole, všetko sa porozpráva. Keď sme mi nemali zvuk tak sme museli všetko prerozprávať obrazom.

Sú určité filmy, ktoré peniaze vedia zohnať. Film na seba dosť ťažko zarobí. Optimálna suma je 30 miliónov korún, a keď je to fantastický film, tak zarobíte. Ale sú tam premietačky, kiná, ktoré berú polovicu, sú tam piráti. Niekto zavesil Báthoryčku na internet a bolo tam milión a pol stiahnutí. Keby sme to predávali len za euro, tak si predstavte koľko ziskáme peňazí. Ale takýto veľký film ako robíme teraz, tam musí byť jasné, že sa na ňom zarobí. Malé filmy sa dajú robiť aj inak, ale tieto veľké nie.

Aký má pre vás film zmysel?

Hľadám cestu, ktorá sa môže nazývať cestou k duši diváka. Ja si nepotrebujem nič skúšať, urobiť film pre troch priateľov a povedať, že všetci ktorým sa môj film nepáči sú hlupáci. Ja potrebujem to čo je zmyslom umenia. Niekedy nám hovorili, že úlohou umenia je ľudí zbavovať strachu zo smrti. Keď som robil dokumenty, videl som, že ich bolo treba zbavovať aj strachu zo života. Teraz existuje mnoho vecí, ktoré nás zbavujú strachu zo smrti. Voľné náboženstvo, mnoho kníh, hudby, ktorá nás naplňa nejakou blaženosťou. Ja vraciam film bližšie k púťovej atrakcii, čím aj stále bol. A hovorím že zmyslom umenia, je naplňať človeka úžasom.

Šanca preplaviť sa životom

Charita, filantropia, pomoc tým, ktorí to potrebujú. Vo svete veľmi rozšírená záslužná činnosť, prinášajúca obdarovaným lepší život, a darcom okrem dobrého pocitu aj významný spoločenský status. U nás po prvých rozpačitých začiatkoch spred dvadsiatich rokov, si táto humánna aktivita postupne nachádza miesto v spoločnosti.

Pre stále viac ľudí sa pomoc stáva súčasťou života. Isto netreba predstavovať Deana a Juraja Jakubiskovcov, ale určite treba povedať, že sú to výnimoční ľudia, ktorí sa rozhodli pomáhať. Ich nadačný fond Plaváček, podporujúci talentované deti zo sociálne znevýhodnených rodín a z detských domovov je známy skôr v Čechách, na Slovensku pôsobí zatiaľ len druhý rok a zastupuje ho u nás spoločnosť LECA production, ktorú riadia dvaja sympatickí mladí muži Andrej Leca a Roberto Leca. Opýtali sme sa ich o čom celý projekt vlastne je a ako bude vyzerať vyvrcholenie ich celoročnej práce prezentovanej na slávnostnom benefičnom galavečeri v historickej budove Slovenského národného divadla, ktorý bude vysielaný v priamom prenose Jednotka RTVS.

Páni čomu sa venuje nadačný fond Plaváček, prečo vôbec vznikol a prečo ten názov?

Nadačný fond založili manželia – režisér, scenárista, kameraman a výtvarník Juraj Jakubisko s jeho manželkou, herečkou a filmovou producentkou Deanou Jakubiskovou, a to už v roku 1997. Počas veľkých povodní, ktoré zasiahli Českú republiku v roku 2002 zorganizoval Plaváček detský povodňový tábor pre deti zo zaplavených oblastí. Ukázalo sa, že v tábore je mnoho talentovaných detí, ktoré prišli o svoje rodinné zázemie, a tým aj o možnosť rozvíjať svoje nadanie. To bol hlavný dôvod prečo sa Plaváček zameriaval práve na podporu a rozvoj talentovaných detí z detských domovov a zo sociálne znevýhodnených rodín. Grantový projekt Vietor do plachiet tak podporuje štúdium a rozvoj talentu detí, ktoré sú na pomoc od iných odkázaní. Od začiatku svojej existencie Plaváček usporadúva veľkonočné a vianočné finančné zbierky, koncerty, benefičné galavečere a rôzne podporné aktivity, vďaka ktorým bolo možné systematicky podporovať už viac ako 300 mladých talentov. Cieľom tohoto grantového projektu je podporovať deti dl-

hodoba, aby dokázali svoj talent a jeho rozvíjanie obhájiť. Preto sa medzi nimi pravidelne objavujú nie len študenti umeleckých odborov na VŠ, ale aj študenti konzervatórií, športových gymnázií, víťazi domácich a svetových súťaží. V rámci legislatívnych možností Európskej únie nadačný fond Plaváček rozšíril svoje pôsobenie aj na územie Slovenskej republiky, kde je naša produkcia LECA production jeho oficiálnym zástupcom. Rozšírenie považujeme za prirodzené, keďže Deanka a Juraj Jakubiskovci sú Slováci a spoločne nám záleží na talentovaných deťoch, ktoré v našej krajine máme, a ktoré našu pomoc a podporu potrebujú. Zmyslom projektu nie je

vyrábať nové hviezdy šoubiznisu, ale podporovať jedinečnosť a osobitosť každého snaživého dieťaťa. Pretože aj tá sebemenšia skúsenosť, oddanosť, schopnosť, pracovitosť či vôľa si nájdu krásne miesto pod slnkom.

Ako súvisí benefičný galavečer v SND v Bratislave s nadačným fondom Plaváček?

Spomínaný benefičný galavečer VIETOR DO PLACHIET je už druhým ročníkom, ktorý spoločne pripravujeme. Úspešnosť prvého ročníka benefičného galavečera na Slovensku, ktorý sa konal 31. januára 2011 v novej budove Slovenského národného

Zhotovovanie diela Plaváčikov s akad. maliarom Bidelnicom.

divadla v Bratislave a bol vysielaný v priamom prenose Slovenskej Televízie dokazuje nie len sledovanosť viac ako 500.000 divákmi pri televíznych obrazovkách, prítomnosť významných osobností v hľadisku, ale v neposlednom rade i vyzbieraná suma cez 70.000,- EUR, vďaka ktorej sa tento jedinečný projekt môže realizovať aj na Slovensku a podporovať talentované deti, ktoré majú potenciál a schopnosť, ale nemajú možnosti ich rozvíjať. To sú dôvody prečo sme sa rozhodli pokračovať a organizovať aj druhý ročník. Výsledok našej práce uvidíte dňa 01.apríla 2012 od 20.05 hod. v priamom prenose na Jednotke STV. A celkom určite nezostaneme len pri druhom ročníku, ba naopak, našou ambíciou je rozširovať naše aktivity a pomoc, a vytvoriť tomuto projektu

dlhoročnú tradíciu aj na Slovensku.

Ako ste sa k tomu dostali vy?

Keď sme s partnerom uvažovali nad osobnosťami, ktoré by sme navrhli na ocenenie v rámci projektu Večer hviezd, ktorý sme spoluorganizovali v Trenčíne, v oblasti umeleckého prínosu sme sa jednohlasne zhodli na režisérovi Jurajovi Jakubiskovi. Maestro Jakubisko s manželkou Deanou ochotne a radi prijali pozvanie a tak sa osobne zúčastnili spomínaného spoločenského podujatia, kde si maestro Jakubisko prevzal cenu. Strávili sme spolu pár dní, ako to už býva, rozvíjali sa rôzne témy, až sme sa dostali k téme aktivít manželov Jakubiskových v oblasti charity. Vzhľadom k tomu, že charita bola už aj vtedy nám

blízka, veľmi nás zaujala ich aktivita a nadšenie s akým nám poslanie ich nadačného fondu opisovali. Boli sme prekvapení, keď sme sa dozvedeli, že ich Nadačný fond Plaváček existuje a pomáha už toľko rokov a my na Slovensku o ňom nič nevieme. O to viac nás nadchla myšlienka spolupráce s manželmi Jakubiskovcami a myšlienka rozšírenia pôsobnosti ich nadačného fondu Plaváček aj na Slovensko. Toto čo opisujeme sa udialo v decembri 2009 a pôsobenie Nadačného fondu Plaváček sme rozšírili od nového roku 2010 v rámci legislatívnych možností Európskej únie. Teda od myšlienky k realizácii bol len krôčik, pretože kde je vôľa, tam je aj ochota prebúrať bariéry a keď sa jedná o dobrú vec a dajú sa dokopy tí správni ľudia, tam to zákonite musí začať fungovať.

Kto budú hlavní aktéri v programe benefičného galavečera Vietor do plachiet?

Na tomto mieste sa musíme pochváliť, že máme naozaj veľmi pestré a lukratívne obsadenie. Keďže náš nadačný fond podporuje talentované deti ako v oblasti tanca, spevu, hudby, drámy, tak i v oblasti výtvarného umenia, ale i športu a vedy, tak už len preto budú vystúpenia veľmi pestrá. Naši Plaváčikovia budú mať tú česť vystúpiť po boku takých umeleckých hviezd ako sú Helena Vondráčková, Michal David, Robo Grigorov či Mária Čírová, tancovať budú pod choreografickým vedením Anety Antošovej, Yemiho či Fredyho Ayisi, naše mladé baletky vystúpia spolu so sólistami baletu SND, mladí operní speváci si zaspievajú s Adrianou Kohútkovou, Otakarom Kleinom či Alenou Miro, hudobníci si zahrajú s Diabolskými husľami či klavírnym virtuózom Richardom Rikonom. V programe vystúpi aj populárna herečka, speváčka a kabaretiérka, nestarnúca Maja Veľšicová spolu s našimi Plaváčikmi a Detským speváckym zborom Slovenského rozhlasu. Budeme i odovzdávať kupcom výtvarné diela, ktoré vytvorili naši Plaváčikovia s maestrom Jurajom Jakubiskom, Akad.mal. Danielom Bidelnicom či výtvarnou dizajnérkou Teréziou Pekaríkovou. Nebude chýbať ani zastúpenie športových talentov, keďže v programe vystúpia malí karatisti, capoeeristi a mladá aerobička spolu s mnohonásobným majstrom sveta v karate Romanom Volákom. Celým večerom nás budú sprevádzať anjeli, ktorých stvárnia herečky Danica Jurčová, Naďka Konvalinková a Beáta Greneche.

Bude sa načo dívať, preto všetkých pozývame k sledovaniu dňa 01.apríla 2012 od 20.05 hod. na obrazovkách Jednotky STV.

- 1) **Alžbeta Klempová** : podnikateľka, ktorej firma K.K.V.- UNION uviedla na trh biopotraviny s preventívnymi účinkami proti mnohým civilizačným ochoreniam
- 2) **Daria Godálová** : podnikateľka v oblasti výroby fitness zariadení, poradenstva a zariadenia fitness centier pod značkou DAFE
- 3) **Heidy Schwarczová** : zakladateľka a riaditeľka Stredoeurópskej vysokej školy v Skalici
- 4) **Monika Céreová** : riaditeľka banky, držiteľka ocenenia Slovenka roka 2011 v kategórii biznis a držiteľka ceny Absolútna Slovenka roka 2011
- 5) **Anna Vitteková** : poslankyňa NR SR
- 6) **Eva Krížiková** : televízna, filmová a divadelná herečka, členka Činohry SND
- 7) **Kludia Valušková** : majiteľka spoločnosti AUTO VALUŠEK
- 8) **Ingrid Konrad** : hlavná architektka mesta Bratislava
- 9) **Dana Petranová** : dekanka Fakulty masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave
- 10) **Mária Reháková** : majiteľka a generálna riaditeľka vydavateľstva STAR production
- 11) **Simona Hornáková** : zubná lekárka a obchodná riaditeľka spoločnosti PROTEO
- 12) **Svetlana Dankovičová** : riaditeľka privátnej banky
- 13) **Natália Vicsápiová** : podnikateľka, majiteľka tlačiarň NAVIGRAF
- 14) **Květa Fialová** : herečka, obľúbená divadelná, filmová a televízna diva
- 15) **Milena Veselá** : ekonomická riaditeľka, podnikateľka v oblasti komplexného zabezpečenia techniky

Dámy počas módnjej prehliadky predvedú originálne modely z dielne renomovaných módných návrhárok ako sú **Veronika Hložníková, Jana Pištejová, Zuzana Bottková, Ivana Follová, Jana Kuzmová, Lenka Sršňová, Annamária Kiss Kósa a Izabela Komjati**. Návrhárky vyhotovili modely bez nároku na honorár v prospech Nadačného fondu Plaváček, začo im patrí veľké poďakovanie!